

Transskription af: Kærlighedshistorie

S1E9 Louise Danner, Carl Berling og Frederik 7.:
De elskede alle tre hinanden

Vært og idé: Pernille Brunse

Tilrettelæggere: Pernille Brunse og Emma Juul

Medvirkende: Maria Helleberg, romanforfatter.

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen

Pernille Brunse: Louise kigger utålmodigt ud af hestevognens lille vindue. Hun glæder sig over, at den flere timer lange køretur fra København snart er ovre, og at de lige om lidt er fremme ved palæet i Fredericia. Til trods for turens længde, så er hendes holdning stadig rank og stolt. Det er en af de positive ting ved at have været balletdanserinde i mange år. Ved hendes side sidder bogtrykkeren og avismanden Carl Berling i sin sorte frakke. Det er hans nære ungdomsven, som de skal aflægge visit hos. Louise glatter sin sorte kjole og retter på det stramt opsatte hår. Det er jo ikke hver dag, man skal besøge den kommende konge af Danmark. Men hun er ikke nervøs. Det bliver hun sjældent, men på det her tidspunkt har hun heller ingen anelse om, at mødet med Danmarks kronprins bliver starten på et livslangt trekantsdrama mellem ham, hende og Karl. Velkommen til Kærlighedshistorier. Mit navn er Pernille Brunse. I den her podcast vil jeg gerne blive klogere på kærligheden og historien ved at høre om de største og mest fascinerende kærlighedsfortællinger gennem tiden. Jeg har en oplevelse af, at den fine historiefremstilling, den skal altid handle om slag og politik og magtkampe. Men jeg vil også gerne høre om, hvordan vi mennesker har elsket og levede og indgået i relationer med hinanden. Jeg håber, du er lige så kærlighedslysten som mig. Og velkommen til dig Maria Helleberg. Du er forfatter til mere end 30 bøger og har blandt andet skrevet biografien 'Louise længe leve' om Grevinde Danner sit liv og kærlighedsforhold. Danner, hun havde simpelthen et vaskeægte trekantsforhold til den danske konge Frederik den 7. og til avismanden Carl Berling. Og ja, det er ham ved Berlingske Tidende, og det er altså de tre, vi skal tale om i dag. Alt det her foregår i midten af 1800-tallet. Maria, er du med på at starte med to ja/nej spørgsmål?

Maria Helleberg: Ja, vi må hellere gøre det.

Pernille Brunse: Louise Rasmussen, eller Grevinde Danner, som hun senere får titel af. Hun er centrum, vil jeg vove at påstå i det her trekantsdrama med kongen og avismanden. Men elsker hun egentlig begge mænd?

Maria Helleberg: Ja.

Pernille Brunse: Vil du så sige, at der var én, hun elskede mere end den anden?

Maria Helleberg: Nej.

Pernille Brunse: Inden vi lægger ud med deres første møde, så tænker jeg, at det ville være meget fint lige at få på plads: hvem er Louise Rasmussen egentlig? Hvad kommer hun fra?

Maria Helleberg: Hun er et uægte barn, som man kalder det. Men hendes far ville gerne anerkende hende og havde formentlig også planlagt at adoptere hende.

Pernille Brunse: Hvem er hendes mor og far?

Maria Helleberg: Hendes hendes far hedder Köppen og er en stor købmand. Han går fallit og dør.

Pernille Brunse: Som du siger, så er hun... Det pæne begreb er måske uægte barn, altså født uden for ægteskabet, fordi hendes mor var pige i huset, og faderen er simpelthen herren i huset. Det grimme ord vil jeg sige, det er horeunge et eller andet.

Maria Helleberg: Så hun ender i et matriarkat der består hendes mor, hendes bedstemor og de to kvinder de er faktisk rigtig dygtige til at klare sig. En eller anden kombination af hvad jeg kan og min stædighed, charme, mulighed for at gifte sig med nogen, som man kunne få et godt liv med og alt det får hendes mor er faktisk realiseret plus puttet lille Louise ind på Det Kongelige Teater ind i balletten til trods for jeg tror ikke, hun ville være endt ved balletten i dag.

Pernille Brunse: Hvorfor ikke?

Maria Helleberg: Fordi hun er for stor.

Pernille Brunse: Okay, hun var en stor dame.

Maria Helleberg: Hun er en stor marcipangris af en pige, og hun hun er godt klar over, at hun er ikke sådan yndefuldt nuttet eller svag eller blid eller noget. Hun er simpelthen bare utrolig videbegærlig, og hun synes bare det er fantastisk at være kommet et sted hen, hvor man kan møde alle slags mennesker, og hvor man kan få lov til at stå på scenen. Men så møder hun altså, og det

er det mest utrolige, hun møder Carl Berling, den mest eftertragtede ungkarl i København, og det siger åbenbart bang med det samme. Og han er seriøs, han tænker: Jamen, jeg vil da giftes med hende, når jeg er arving til det hele, det her firma. Og så viser det sig, at hans mor er, af alle mennesker i denne verden plat imod, så de bliver aldrig gift.

Pernille Brunse: Og det er jo et klasse-crash, der er her, fordi Louise hun er fra, hvad skal man sige, arbejderklassen? Selvom hun havde en fin far.

Maria Helleberg: Et underligt grumset lag, der fylder utroligt meget i København, og som jeg tror, moderen har tænkt det skal vi da i hvert fald ikke røre ved. Nu har han hende, som elskerinde eller sådan noget i den tid, og så finder han en ordentlig kone.

Pernille Brunse: Og Carl Berling er, hvis man skal placere ham i samfundslag.

Maria Helleberg: Det er den øverste del af borgerskabet, og han er ligeglad. Han vil da have den kvinde, han vil have, for pokker. Han tilhører den nye tid, der siger, at det finder man da selv ud af. Det er da ikke min mor. Hun er god nok til mig, og jeg kan lære hende hvad som helst. Han når aldrig rigtig at fatte, hvad det er, der er i vejen med Louise, før det er for sent, og hun er blevet involveret med en anden mand.

Pernille Brunse: Carl Berling og Louise de mødes gennem balletten. Hun er balletdanser og bliver forelsket. Men moderen står i vejen. Men de har jo stadig en eller anden grad af relation. Jeg ved ikke hvad. Kærester? Det ved jeg ikke. Hvad kan man kalde denne relation Carl Berling og Louise har starten?

Maria Helleberg: Der er ikke rigtig noget navn for det her tidspunkt, som ikke er en nedvurdering.

Pernille Brunse: Altså elskerinde?

Maria Helleberg: Jeg tror egentlig ikke, at... Jeg tror egentlig ikke, at han har tænkt så meget over det. Altså dem jeg kender, og som jeg gerne vil omgås de ved jo, hvem hun er, og de kan lide hende. Og for dem er der ikke noget problem med hendes herkomst. Og jeg tror, at Carl tænker, Det stopper jo, når vi bliver gift, og det stopper også, når min gode ven Kronprinsen så får lov til at møde hende. Så det er derfor, han synes, det er sådan en god idé at vise hende frem og også give hende denne lille gave. Han er jo min gode ven. Vi har været venner, siden vi begge var store drenge, så det skal du da. Du skal da møde ham. Du skal ikke være bange for ham. Han er sød.

Pernille Brunse: Så Karl synes simpelthen, det er en supergod ide at hans kæreste, kvinde, kvindelige bekendtskab, simpelthen at møde Danmarks kronprins på det her tidspunkt, da han ikke kongen endnu. Og det er altså her vi er i hestevognen på vej til Fredericia. Men lad os lige lade dem

køre lidt, Carl og Louise, mens de kører her fra København til Fredericia. Så fortæl lige... Frederik, han er jo også en historie for sig. På det her tidspunkt er han ikke konge endnu, som vi siger, han er stadig kronprins. Hvad er hans kærlighedshistorik her i 1840, da de er på vej over til ham?

Maria Helleberg: Det er et godt spørgsmål, altså, fordi det virker som om han har så svært ved at få startet noget som helst normalt liv. Der er ikke rigtig noget i hans liv, der har formet sig normalt, vel?

Pernille Brunse: Hvordan var hans opvækst?

Maria Helleberg: Hans forældre bliver skilt af en grusom, snasket skilsmisse på grund af konens utroskab. Det, der skulle have været et trygt overklassehjem for ham, det går simpelthen i stykker. Og han han er en lille splejs. Der er nogle virkelig rørende billeder af ham fra den periode, hvor man tænker, han spiser for lidt. Han er nervøs, han er indadvendt. Han er absolut ikke kongemateriale og slet, slet ikke til enevælden. Men det er jo hans rolle.

Pernille Brunse: Og vokser han så op uden sin mor?

Maria Helleberg: Ja, det gør han. Men han heroiserer hende til gengæld også, for hun er jo den, han mangler.

Pernille Brunse: Kan man? Ville det være forkert at kalde Frederik den 7. et et omsorgssvigtet barn?

Maria Helleberg: Jamen, det er han. Altså. Der er en vis tradition i den oldenborgske familie i de sene slægtled der med at det går lidt galt, det der med børnene.

Pernille Brunse: Efter den her turbulente omsorgssvigtede barndom, så går Frederik jo ind i sin ungdom. Hvordan går det? Hvordan opfører han sig, da han bliver en ung mand?

Maria Helleberg: Og hvad gør man, når man ikke kan få ting til at hænge sammen? Så drikker man.

Pernille Brunse: Så han bliver en drukkenbolt?

Maria Helleberg: Ja, han er klemt op i et hjørne. Det eneste, der hjælper, det er at drikke sig fuld. Og så selvfølgelig at være sammen med de ganske få mennesker, der holder af ham. Og en af dem, det er Carl.

Pernille Brunse: Det er hans gode ven, som jo er på vej i hestevognen her. Jeg vil lige sige her i 1840, da har Frederik allerede været gift en gang, men hun hun kunne ikke holde ham ud. Nej hun altså hun blev. De bliver skilt, hun rejser hjem. Hun vil ikke være sammen med ham. Det var ellers en fin prinsesse. Faren har allerede forlovet ham igen.

Maria Helleberg: Ja ja.

Pernille Brunse: Der er et nyt ægteskab på vej. Jeg tror, at han skal giftes året efter.

Maria Helleberg: ja, vi skal have bundet familien sammen. Og jeg tænker på... Er der ikke nogen i den her familie, som har kunnet sige: Måske kan vi vente til han bliver lidt ældre og kommer ud på en Europarejse og træffer nogle mennesker. Jeg tror, de er så bange for, at han skal ende som ugift, fortrukken særling.

Pernille Brunse: Her... Nu er vi jo så i... Hestevognen er ved at ankomme til Fredericia. De skal over og møde Frederik. Han bor i Fredericia, fordi hans far har sendt ham væk for at gøre en eller anden form for mand ud af ham efter første skilsmisse. Og han er forlovet og skal giftes med en ny prinsesse om lidt. Men nu skal de her tre hovedpersoner mødes i Fredericia i 1840. Hvad er det, der sker?

Maria Helleberg: Ja, der sker en eneste ret voldsom ting, som er uventet for dem alle tre, og det er, at Frits forelsker sig fuldstændig grænseløst. Jeg tror ikke, at han har oplevet noget, der ligner. Han er tryk sammen med de to mennesker, og han oplever, tror jeg, Louise meget, meget stærkt, fordi hun er anderledes. Det bliver hun ved med at være hele sit liv. Det kan godt være, at der er nogle regler for, hvordan man skal opføre sig. Dem kan man dødhurtigt lære. Det er den her med hvilket glas drikker man af først? Det står på en række, så man tager den fra en ende af. Men alt det andet. Det bevarer hun... Sin nysgerrighed, sin venlighed og sin pli. Hun har været nødt til at lære alle de her ting meget, meget tidligt, fordi hun egentlig begyndte at arbejde som barn. Så det sidder uden på tøjet hos hende. Og så tror jeg faktisk kun umiddelbart ved mødet med Fritz tænker det var uventet. Jeg mener, vi har et menneske, der er født til egentlig det mest behagelige liv i Danmark og velstand, udøve magt? Altså meningen er jo stadigvæk, at han skal være enevoldskonge, når han efterfølger sin far. Hvordan kan han egentlig være så ulykkelig?

Pernille Brunse: For det er jo et liv jeg tænker hun nede på bunden af samfundet måske har kigget op til og tænkt: hvem der bare var royal eller kongelig?

Maria Helleberg: Eller hold da op.

Pernille Brunse: Ja, og så møder hun en ulykkelig kronprins.

Maria Helleberg: Som er så nervøs. Og den eneste, der egentlig kan give ham mere selvsikkerhed, det er Carl. Og nu kommer Carl så med sin kone, og det går jo ganske strålende, må man sige. Men jo ikke helt efter bogen.

Pernille Brunse: Jeg har et brev, han skriver til hende. Altså, hvis man skulle være i tvivl om, hvorvidt Frederik den Syvende han rent faktisk bliver forelsket i Louise, så har vi et brev fra ham her i 1840 efter deres besøg i Fredericia. Han skriver: "Til Jomfru Louise Rasmussen. Er det en drøm? Er det en virkelighed, jeg har haft i nat? Sidder jeg nu og grubler og ser på de charmante presenter, jeg i nat har af hold? Så er jeg ude af mig selv, af henrykkelse. Føler jeg mig på og andet, så tror jeg, at det er en kær, inderlig kær Drøm. Thi det forekommer mig endnu, at det Væsen, jeg mest elsker her på Jorden, min Louise var hos mig og oven i købet voldtog mig med sin kærlighed. Nu må jeg slutte med at sige dig, elskede Louise, at der i dag er stor parade klokken tolv, og at jeg møder der. Hvis du, der har lyst at møde mig eller se mig og en passant i kavaleri-uniform med kasket lade mig hovmestere til at indgå i et nyt ægteskab gør jeg ej mere. Enten du eller ingen." Ojoho, det er jo en meget forelsket mand det her. Han er virkelig faldet pladask for hende.

Maria Helleberg: Der er ikke nogen grænser.

Pernille Brunse: Du er meget, meget følelsesladet, og han taler om ægteskab. Og hun er jo i et forhold med hans gode ven, og han er selv på. Han er fraskilt, han er forlovet med en ny, altså den her spontanitet og følelsesstyrelse, den her frækhed også. Hvad siger det om Frederik den 7. Personlighed?

Maria Helleberg: Han er jo fuldstændig glemt sin bedste ven i det her. Carl er ikke til stede. Det er mig, og det er hende, og jeg vil have hende. Og selvfølgelig har hun lignende følelser. Hun vil elske at se mig i kavaleri uniformen. Wauw, du er vågnet som mand, hva. Endelig! I want this woman. Og hun skal se mig. Og hun skal dele de her følelser. Hun gør det, hun gør. Jeg tror ikke, han har oplevet særlig mange kvinder tale med ham i øjenhøjde.

Pernille Brunse: Nej.

Maria Helleberg: Som hun gør.

Pernille Brunse: Så er det også noget kunstigt noget, måske.

Maria Helleberg: Ja, ja, ja, men altid med titler og alt det der. Det tror jeg, han har. Og så tænker vi det er da dejligt, at hun har taget dem væk, fordi det gør jo, at det hele tiden kører sådan 2 meters covid afstand ind. Så han er der. Han er på planeten nu. Han skal bare have hende.

Pernille Brunse: Jamen det er jo helt vildt. Jeg er jo selvfølgelig også nysgerrig på ham. Var Louise lige så forelsket i ham?

Maria Helleberg: Nej.

Pernille Brunse: Nej.

Maria Helleberg: Nej, hun var chokeret.

Pernille Brunse: Hun er blæst bagover af, at kronprinsen erklærer hende hendes kærlighed.

Maria Helleberg: Nej, det er jeg ikke. Men man tror på det her menneske og er blevet overrasket og har kunnet få ham til at virke. Og så pludselig kommer der den her, og så kan det være, det går jo over igen. Det er så voldsomt som det, der opstår sig ud. Det går over igen. Det gør det jo. Og så opdager hun: Nej, det gør det ikke, det her. Han mener hvert et ord. Han er som et 12 års barn på mange områder, ikke.

Pernille Brunse: Ja. Men Louise og Frederik. Frederik den syvende, de begynder lige så stille at få et eller andet form for venskabs-... Kærlighedsforhold. De begynder at gå lange ture sammen, og Louise kalder det selv et fortroligt forhold i sin dagbog.

Maria Helleberg: Jeg tror nemlig også, at han siger alt til hende, at han endelig er der kommet nogen, som er noget andet end en anden mand, som jeg måler mig på. Hun er helt fortrolig. Hun er den jeg kan berette alt jeg tænker, der begynder at ligne... Du ved, man mødes med et menneske og forelsker sig, og pludselig går det op for én, at det mest vidunderlige ved det her egentlig ikke sex. Man kan sige alting.

Pernille Brunse: Ja, altså den der... De opnår det der særlige bånd af at møde et andet menneske, hvor man bare kigger.

Maria Helleberg: Yin og yang. Vi bytter alle mulige historier og fortællinger og synspunkter med hinanden. Han har ikke oplevet det før.

Pernille Brunse: Men hun er jo stadig forelsket i Carl. Så er trekantsdramaet skudt i gang. De to gode venner Carl Berling og Frederik den Syvende er begge forelskede i den samme kvinde. Den ene vil ofre alt for at få hende. Den anden tøver, da han ikke tør at modsige sin velhavende mor, ene arvingen af hele det Berlingske Imperium. Jeg synes, det lyder på Maria, som om Louise stadig er mest forelsket i Carl, men snart sker der noget, som gør det klart for Louise, at et liv med Carl aldrig kan blive til noget. Hun er gravid. I sommeren 1841 forlader Louise København i stilhed og i ly for

sladdereren. Hendes store mave kan ikke skjules længere, og den gør det umuligt for hende at passe sit arbejde som balletdanserinde. Hun må rejse bort for at føde. Faderen til barnet er Carl. I dag havde de to nok startet en familie og et liv sammen. Men fordi Carls mor ikke vil anerkende Louise som svigerdatter, og Carl altså vælger at føje sin mor, så må den 25-årige balletdanser ende altså forlade København. Den 5. juni 1841 kommer en lille velskabt dreng til verden og læg mærke til datoen 5. Juni, den dag som otte år senere ender som Grundlovsdag. Og ja, det hænger sammen med den lille drengs fødselsdag. Tilbage i barselssengen betaler Carl for Louises ophold under fødslen, men han kan ikke betale sig ud af hendes hjertesorg. Hun føler sig tvunget til at afgive sønnen til en plejefamilie, men i hendes breve og i hendes dagbog er det tydeligt, hvordan sorgen og savnet til den lille dreng er med hende hele livet.

Pernille Brunse: Carl fortsætter dog med at betale for Louise, og efter fødslen sender han hende på en betalt studierejse til Paris, hvor hun får ophold hos en berømt modehandlerske, og senere åbner hun sin egen forretning i København og vender aldrig tilbage til balletten. Fra Paris skriver hun kærlige og dybtføjte breve til både Carl og Frederik. Men det er relationen til Frederik, som nu begynder at udvikle sig. Hendes følelser begynder jo også at ændre sig for Frederik. Det kan man i hvert fald se i nogen af brevene, og der har jeg faktisk også fundet et. Så er vi så henne i 1845, hvor Louise er på rejse i Paris og skriver til Frederik, Fritz, som hun jo kalder ham: "Min egen allerkæreste Fritz. Med inderlig længsel tilskriver jeg dig her fra Paris, verdens hovedstad, og jeg beklager, at du ej er her, thi jeg finder her så meget, som stemmer med din smag. Det var netop et opholdssted for dig, og jeg ville være fuldkommen lykkelig, dersom du var her." Og hun fortsætter: "Min elskede broder, du vil finde den samme gentagelse i mit brev som sædvanlig. Jeg savner dig. Jeg længes efter dig. Jeg føler mig så forladt og ene uagtet at Carl våger med en sand vens hele ømhed over mig."

Maria Helleberg: Jaer.

Pernille Brunse: Der er ingen tvivl om, at Louise begynder at få nogle følelser, i hvert fald her for Frederik, hvor hun siger, at jeg savner og jeg længes. Jeg ville være lykkelig, hvis du var her. Tror du, hun begyndte at elske Frederik nu her?

Maria Helleberg: Jeg tror det kommer lidt bag på hende, at det udvikler sig så voldsomt emotionelt hos hende selv også. Netop fordi barnet er væk og Carl er på vej væk, og denne mand er utrolig grådig emotionelt. Fritz er meget grådig, og han giver os utroligt meget, fordi han vil jo vildt gerne. Helt ærligt, jeg er ikke nogen tvivl om, at han har stort set fra den første dag de træffer hinanden godt, ville giftes med hende og jeg tror han meget længe har tænkt, at de kommer aldrig til at ske, det kommer aldrig til at ske. Det kommer aldrig til at ske, indtil han pludselig opdager: i det øjeblik jeg er konge, så kan jeg fandme gøre, hvad jeg har lyst til. Den der modenhed at sige jamen er der ikke nogen, der skal stoppe mig i det her, fordi det er noget af det vigtigste, om ikke det vigtigste, jeg har gjort i mit liv. Jeg har forelsket mig i denne her kvinde, og hun åbner sig for mig. Det er ikke kun mig, der sidder og hælder ud. Hun kommer med sine erfaringer med sine råd, og hun er god mod mig. Hun synes ikke, at jeg er en tosse, eller at jeg gør ting forkert. Hun griner af mine vittigheder, og hun kan lide mig. Hun rør ved mig frivilligt, for pokker. Jeg tror simpelthen, at det vandrer ind i hende også. Men lad være med at stritte imod, fordi det kommer til at gøre vores liv meget lettere, hvis jeg går ind i det her rum.

Pernille Brunse: Hun savnede måske også kærlighed, fordi hun er blevet afvist af Carl, og hun er ikke god nok til det finere borgerskab.

Maria Helleberg: Og han står der med åbne arme.

Pernille Brunse: Ja. Så på et tidspunkt kan hun simpelthen ikke lade være at gå den vej.

Maria Helleberg: Hun går simpelthen ind i det, godt klar over at jeg egentlig burde jeg jo sige farvel til dem begge to, men det kan jeg altså ikke. Han vil jo. Han har ikke nogen mor.

Pernille Brunse: Nej.

Maria Helleberg: Han har til gengæld en far. Men far er her jo ikke altid.

Pernille Brunse: Bliver. Er der et eller andet i det der med, at Louise Rasmussen, eller grevinde Danner, på en eller anden måde indtager en mor rolle for Frederik?

Maria Helleberg: Ja.

Pernille Brunse: Jeg er ikke sikker på mor.

Maria Helleberg: Jeg er sikker på, hun selv synes det, men jeg tror, hun gør det.

Pernille Brunse: I 1846, der bliver Frederiks andet ægteskab endelig vil jeg næsten sige opløst efter at hans kone hun har vist været ude af landet i to år, i høj grad på grund af hans relation til Louise, som alle taler om. Og så kommer åbningen jo, og Carl kan også godt lidt se, hvor vinden blæser henne. Og han skriver faktisk, han er godt klar over det her, selv om jeg tænker, at han stadig elsker Louise, så ved han godt lidt hvad der er ved at ske, og vi har et brev fra ham i 1846, efter skilsmissen mellem Frederik og prinsessen, at han kalder sit klage skrig. Han skriver til Louise: "Gør Fritz lykkelig? Ja, gør ham meget lykkelig, at du ikke skal fortryde den sorg, du har gjort mig. Hold fast hos ham, thi tre gange finder du ikke hjerter som Fritz' og mit. Han fortjener at elskes." Det synes jeg er ret imponerende, det her.

Maria Helleberg: Et godt venskab, også ikke?

Pernille Brunse: Ja, fordi jeg tænker, at hvis der er noget, der kan ødelægge et venskab. Maria, jeg ved ikke, om du har prøvet det, men det er da sikkert. Så er det jo det her med kampen om den samme persons kærlighed.

Maria Helleberg: Det er jo sjældent det, man vælger at gå ud i. Det sker bare, ikke. Det er fantastisk, at han jo for det første kalder det sin klageskrig, og det er det virkelig, og siger Jamen det kan jo ikke være anderledes, jeg mister min elskede og jeg mister egentlig min bedste ven, men det må jeg jo prøve at se, om jeg kan restituere nogen som helst rester af. Så de fortjener hinanden de to herrer.

Pernille Brunse: Ja, og han gør det på en eller anden måde med kærlighed, for han taler. Han roser jo også Frederik eller Fritz. Han siger jo, han har et godt hjerte.

Maria Helleberg: Ja.

Pernille Brunse: Gør ham lykkelig.

Maria Helleberg: Og det er jo sådan set også Louise, der får det frem og får ham til at slappe af. Så han rent faktisk kan erkende, at jeg er, jeg er ikke tosse. Og jeg er ikke specielt dum eller ubrugelig. Der er faktisk mennesker, som holder af mig og holder fast ved mig.

Pernille Brunse: Og Carl og Frederik forbliver faktisk venner. Det ødelægger ikke deres venskab. Altså, Berling bliver senere Frederiks privatsekretær i en lang årrække og støtter ham også i sit virke som konge.

Maria Helleberg: Det er også en fantastisk historie. Og hvad gør man egentlig med venskab, hvis kærligheden kommer på tværs? Og det der, det er en meget flot løsning på det her. Ja, som Carl skitserer, og siger, jamen jeg holder så meget af jer to.

Pernille Brunse: Gift jer for pokker!

Maria Helleberg: Gå hele vejen?

Pernille Brunse: Og Louise og Frederik går hele vejen og op ad kirkegulvet i Frederiksborg Slotskirke i 1850. Nu tænker du måske, at det var en smal sag for Frederik og Louise at gifte sig. Men her tager du gruelig fejl. Der var en enorm modstand mod ægteskabet fra især hoffet, regeringen og magtelite i Danmark. Frederiks indædte kamp for Louise falder oven i nogle af de største begivenheder i danmarkshistorien, tag mig i hånden, og så gennemgår vi dem her. I 1848 dør Frederiks far, Christian den 8. Og det betyder, at Frederik bliver konge af Danmark. Men han har knap nok sat sig til rette i tronstolen, før der er demonstrationer i København. Danskerne vil have

demokrati, og Frederik lytter til folket. Han bliver nemlig kongen, der afskaffer næsten 200 år med enevælde og indfører grundloven. Som en kærlighedserklæring til Louise lægger han grundlovsdag på fødselsdatoen for hendes lille søn. Men selvom enevælden er afskaffet, så er kongen stadig stor magt, og det er vigtigt, at kongen får en søn, som kan efterfølge ham, så der ikke er risiko for et kup eller politisk uro. Men Frederik har som bekendt været gift to gange før, og det gik ikke særlig godt. Alle ved, at han har et forhold til Louise Rasmussen, men man vil ikke acceptere hende som dronning. Hun er en horeunge, en balletdanserinde, der slet ikke er fin nok som dronning, synes de. Men her sætter Frederik altså foden ned og tramper i de bonede gulve. Han elsker hende og vil ikke leve uden hende. Han skulle efter sigende have sagt hende til kone eller jeg er ikke konge mere. Det er jo, hvad kan man sige, en direkte trussel om at abdicere i kærlighedens navn. Tror du, han mente det? Ville han have gjort det?

Maria Helleberg: Det tror jeg ved Gud. Altså Fritz siger ikke særlig meget han ikke mener, at han, altså, jeg tror virkelig han tænkte, hvis det er sådan, jamen så må de jo slinge mig nogle slotte at bo på de bænke. Det kan være, vi tager til Paris, så.

Pernille Brunse: Ja.

Maria Helleberg: Jeg synes jo, at den by ville passe så fint til mig. Og så kan vi da heldigvis lave vores eget liv. Og egentlig tror jeg, at de var blevet ret så lykkelige på den måde. Vi de havde fået lov til at ligge og cruise rundt i Europa og opleve og spise gratis og andre hoffer. Jeg kan jo egentlig godt sætte mig ind i den der følelse af, at vi er baldrede ud af enevælden og direkte ind i noget, vi ikke kender. Og så vil kongen gifte sig med hvad!? Altså det der værdighedstab...

Pernille Brunse: En balletdanser? En horeunge?

Maria Helleberg: Der er sgu da ikke nogen der gør det der. Nå, men det gør Fritz så. Jeg tror, Fritz er klar over, jeg kan altså ikke være konge uden hende. Skal jeg så gifte mig igen med et eller andet de har fundet et sted syd for bayeren eller sådan noget? Eller? Eller? Eller hvad? Altså, nu skal jeg jo også til at forhandle med politikere og alt muligt... jeg vil sgu beholde hende. Altså ellers så kan I have det så godt. Jeg forstår glimrende, at han endelig sætter foden ned og siger Jeg er ikke enevoldskonge, men jeg er altså Danmarks konge. Der må være en lille kolonne, der udfyldes af mig, og det skal være den her.

Pernille Brunse: Og det er den med kærligheden. Længe leve kærligheden, kan man sige. En konge, der får lov til at vælge ud fra fra hjertet.

Maria Helleberg: Han har den her styrke i, at han aldrig troede, jeg skulle ende i et lykkeligt forhold. Men det er jeg. Der er en eneste ting i mit liv, som dæleme er lykkedes for mig.

Pernille Brunse: Det var at få en kvinde, han elsker. Ja, der er jo en meget berømt kærlighedshistorie. Kunne ikke lade være at tænke på fra England, når man tænker på det der med at abdicere i kærlighedens navn. Det kunne jo meget vel have endt sådan, som du siger, at han var klar til at gøre det. Det var Edvard den Ottende. Det er så et par år efter, i 1936. Han ender jo simpelthen med at abdicere, fordi han vil have en fraskilt amerikansk kvinde, som hoffet bare ikke kan acceptere. Louise og Frederik bliver gift. Louise bliver gift til venstre hånd. Hvad betyder det helt konkret?

Maria Helleberg: Ja, det betyder, at skulle man få nogen børn, så indgår de ikke i arvefølgen, og man bliver selvfølgelig heller ikke dronning.

Pernille Brunse: Nej.

Maria Helleberg: Nej.

Pernille Brunse: Så hun får den her fancy titel Grevinde Danner. Og hvad betyder den?

Maria Helleberg: Altså, det er en nationalromantisk titel, som man har opfundet. Hun er jo dansk hele vejen igennem, så det. Det synes han også, man skal gøre opmærksom på. Den har fundet en titel, som ingen andre har haft. Ja, det lyder godt.

Pernille Brunse: Grevinde af Danmark.

Maria Helleberg: Ja.

Pernille Brunse: Det lyder smukt. Det ville jeg da også gerne hedde. Tak. Louise og Frederik. Er de gode for hinanden i deres ægteskab, kan man sige. Er det nogle dejlige år og et dejligt ægteskab, de har sammen?

Maria Helleberg: Ja, det er jo det de kan. Det er det specielle hun kan. Han øser simpelthen sin kærlighed ud i ubegrænsede mængder, og hun opdager så også, at 'jeg er en mild autoritet, som han følger uden at afgive noget af sig selv. Det er godt fordi det trænger han til. Han har ikke mødt særlig megen mildhed, autoritet og har hele tiden været noget, der kritiserede ham og forkastede ham. Så nu lever han med mig som en god kombination af skolelærer og far.'

Pernille Brunse: Ja, hun hjælper ham med at bedrive erhvervet som konge og Carl Berling...

Maria Helleberg: Til ro. Jeg tror også, hun opdager, han er vanvittig god til at tale med hvad som helst menneske, der står foran ham. Han er god til det, vi i dag kalder one-liners. Det kommer bare ud af ham og han vil have lov til at sige ting, som kan overraske.

Pernille Brunse: De to de tager faktisk en del sammen ud i det rigtige Danmark, kan man sige ud på landet. Hvad er det for nogle ture, de tager på og hvorfor?

Maria Helleberg: Altså, for det første, så er det jo dejligt underholdende, og for det andet, så skal man jo også se sit land.

Pernille Brunse: Ja.

Maria Helleberg: For pokker. Og det er dejligt at møde mennesker og prøve på at vise dem, at jeg kan godt være, at jeg har været meget mærkelig som ung mand, men nu er jeg faktisk sådan en velfungerende, moderne konge. Og så har jeg giftede mig med hende her, er hun ikke dejlig? Bliver I ikke lidt overraskede over, at hun kan alting?

Pernille Brunse: Så Louise og Frederik. De trives som Danmarks nye ikke kongepar. Men alligevel kan man sige, fordi hun indtager jo pladsen som hans mage. Fire år efter at de selv blev gift i 1854, da gifter Carl Berling sig også med en kvinde ved navn Polly. Ja, man kan sige med det her ægteskab, der kunne det jo godt ligne, at trekantsdramaet slutter, fordi nu er alle ligesom blevet gift, og Maria vi kunne sige tak for i dag. Men det er ikke helt tilfældet, for kærlighedshistorien mellem de her tre får jo hvad skal man sige Flere krøller på halen. I 1863, der dør den gode Fritz, Frederik den 7., af noget sygdom. Jeg ved ikke, om man ved hvad, men han har i hvert fald grevinde Danner ved sin side. Så han dør rent fysisk i hendes arme. De nåede at være gift i 13 år. Og som du jo egentlig beskriver som 13 gode år sammen. Hvordan reagerer Louise på hans død? Er hun ked af?

Maria Helleberg: Det sidste år har været problematiske, fordi hun har ikke længere kunne styre Fritz' trang til druk.

Pernille Brunse: Nej.

Maria Helleberg: Vi ved, det går hende på. Så jeg tror, at hun efter det her dødsfald det sker tit, når ens elskede dør efter sygdom og efter problemer med psyken osv. Man skammer sig over at det er en lettelse også, men tænker: "det blev ikke værre. Jeg så ham ikke gå til grunde", men i det her tilfælde tror jeg hun leder efter. 'Og hvad skal jeg så egentlig bruge mit liv på? Jeg er en af de rigeste kvinder i Danmark. Gud hjælpe mig. Jeg kunne jo rejse alene eller med en eller anden lille sød selskabsdame fra en fin familie. Og God! God, nej. Der er kun en person jeg ville rejse med og det er Carl. Så enten så tager vi afsted sammen og jeg tror ikke Polly skal med, nej, eller så kommer jeg aldrig afsted, siger han. Så jeg tror jeg skriver til ham: er du med på en lille tur til Mellemøsten?'

Pernille Brunse: Ja, det er jo ret vildt altså. Hun starter simpelthen op med at blive sådan en globetrotter. Der skal ikke bare til Paris eller noget. Hun skal ud og se den rigtige vilde verden. Og hendes rejsemakker er ingen mindre end ta-da Carl Berling. Altså, jeg tænker, at Frederik er dårligt nok lagt i jorden, inden de to starter deres rejser.

Maria Helleberg: Der er en hvis logik i det. Den ene er væk, det vil sige så er jeg tilbage med ham. Det hele startede med at en kone skal altså ikke komme på tværs af det her.

Pernille Brunse: Så afsted med de to uden Karls kone, selvom han stadig er gift. Ved man, om de indleder en affære, bliver de en slags kærestes, bliver det en fysisk kærlighed?

Maria Helleberg: Altså. De har jo været nødt til at være meget tæt på hinanden. Også fordi de er, jeg er ikke klar over, hvor mange danskere der egentlig er på vej, men jeg tror, de har deres eget rejseselskab, de to med hjælpere osv. og tjenestefolk. Jeg tror, hendes tanke har været. Sker det, så sker det. Ja, lad os bare prøve. Men de når jo egentlig ikke så langt, før katastrofen indtræffer.

Pernille Brunse: Nej. Hun har, som vi sagde før, dårligt nok lagt den ene mand i graven. Og desværre dør Karl også. De havde planlagt at skulle hele vejen til Palæstina. Men de når ikke længere end Egypten, før Carl dør, og han har også været syg gennem længere tid. Og igen dør en mand i Louises arme i 1871, og nu er begge de to mænd, som hun har brugt størstedelen af sit liv på at elske, altså døde.

Maria Helleberg: Der er ryddet godt, og det er jo ikke, fordi hun er en gammel dame. Det er som om tingene er gået så hurtigt og så voldsomt. Pludselig står man der, hvor blev de af alle sammen.

Pernille Brunse: Men da han så dør, ja så gør hun noget andet. Hun vender sig, kan man sige udad eller indad. Det ved jeg ikke. I hvert fald ind i hendes egne projekter. I 1873 stifter hun det, som senere bliver kendt som Dannerhuset, og som jo findes i dag. Hun har det her ønske om at hjælpe det, hun selv kommer fra - bunden af samfundet, kvinderne, de udsatte kvinder, tjenestefolkene, de allerfattigste. Hvad er det, hun vil?

Maria Helleberg: Altså, jeg tror, hun kigger tilbage på sit eget liv og siger: Der var ikke nogen andre, der fik lov til at foretage så sindssyg en bue som min. Fra bund til top.

Pernille Brunse: Fra horeunge til gift med kongen.

Maria Helleberg: Altså se væk far mig, ikke. Fordi det er virkelig en undtagelse, men hvad med alle de andre? Hvor lang vej kan de nå op mod tryghed og et liv, der er værd at leve? De skal blive nødt til, om vi er nødt til at hjælpe. Simpelthen. Og jeg er egentlig tættest på, fordi jeg har været der, og

jeg har penge. Det er på det her tidspunkt, hvor partipolitik begynder i Danmark i begyndelsen af 1870'erne.

Pernille Brunse: Og det er også der, hun begynder at blive et politisk symbol. Og det er jo det, der i høj grad står tilbage for hendes eftermæle i dag. Ja, men man kan sige, at hendes kærlighedsliv slutter med døden af hendes to mænd, og trekantsdramaet slutter. Jeg vil til sidst spørge dig igen om det her med kærligheden. Du sagde i starten Grevinde Danner elskede Frederik d. 7. Du sagde også grevinde Danner elskede Carl Berling. Var der ikke nogen af dem, som var en større kærlighed for hende end den anden? Jeg kan ikke lade være at tænke, at Carl Berling måske var hendes store kærlighed. Men hvad siger du? Hvem var hendes store kærlighed?

Maria Helleberg: Jeg tror slet ikke, hun selv er ude i at skelne. Jeg tror bare, hun accepterer. Det er meget mærkeligt det her. Men, men, men. Det er som om kærligheden vokser sådan set bare. Altså hvis jeg havde fået 20 børn, så havde jeg elsket dem, og jeg tror aldrig hun begynder at prøve at finde ud af den ene på 85% af den anden. Nej, hun er jo inde i det, og der er de der jo sådan set bare. Det er også svært hvis man har haft 3 meget lange forhold i sit liv at sidde og sige hvilke af de her 3 var egentlig vigtigst? Jamen de kommer på 3 forskellige tidspunkter i ens liv, så jeg tror virkelig at hun er glad for at være derinde og opleve noget, der faktisk lykkedes, til trods for at det sådan set ikke er, der findes ikke nogen manual for det her. Der er ikke nogen, der har beskrevet det før. Jeg opfinder det simpelthen bare.

Pernille Brunse: Så hun nærrede en dyb kærlighed til begge mænd. Trekants forhold, de rimer normalt på drama og knuste hjerter. Man skal bare kigge over til til England, hvor verdenshistoriens måske mest kendte trekantsdrama i nyere tid med Lady Diana og Charles og Camilla Parker Bowles. Det har jeg i hvert fald ikke just klang af at være lykkeligt. Men det er lige før, jeg synes, at det her på en eller anden måde er en hvad skal man sige lykkelig ulykkelig eller ulykkelig lykkelig kærlighedsfortælling om om tre mennesker, der vil hinanden det bedste?

Maria Helleberg: Og det virker. Det virker for dem alle tre.

Pernille Brunse: Godt. Tusind tak for i dag, Maria. Det var en fornøjelse. Hvis det lykkelige trekantsdrama findes, så må det næsten være det her. Men det er nok at tage munden for fuld, fordi Louise trods alt måtte afgive sin søn. Og fordi Louise og Carls kærlighed aldrig fik sin tid eller sit rum. Hvem der elskede hvem mest, det synes jeg næsten er umuligt at svare på. Fordi kærligheden var stor mellem dem alle tre. Det er da smukt. Kærlighedshistorie er produceret af Juhl og Brunse for Vores tid med støtte fra William Demant Fonden, redaktør af Rikke Caroline Carlsen. Bag musikken står Lukas Francis Claver og lyddesign af Frederik Gabrielsson, og mit navn er Pernille Brunse. Du kan finde flere podcasts om historie ved at søge på Vores tid i din podcast app.

Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus

Kærlighedshistorie S1E9: Louise Danner, Carl Berling og Frederik 7

Lyddesign: Frederik Gabrielsson og Lucas Francis Claver

Produceret af Juul og Brunse for Vores Tid med støtte fra William Demant Fonden